

D E C I Z I E

07 august 2013

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curtii Supreme de Justiție

în componență:

Președintele completului, judecător
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadî
Ion Corolevschi
Ion Vîlcov
Tamara Chișcă-Doneva

examinând recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Transenergo-Reparație”,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Transenergo-Reparație” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroului Vamal Cahul, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva hotărârii Curtii de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2012, prin care acțiunea a fost respinsă,

c o n s t a t ă

La 16 mai 2012 SA „Transenergo-Reparație” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroului Vamal Cahul, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a indicat, că în baza contractului de vânzare-cumpărare din 14 decembrie 2011, declarațiilor vamale nr. 6600, 6601, 6599, 6598, 690 prin Postul Vamal Chișinău Intern a efectuat procedura de vămuire spre export a utilajului în valoare de 41000 dolari SUA, cu greutatea totală de 85 tone, marfa fiind achitată în totalitate de cumpărător.

Susține că la momentul efectuării procedurii de export marfa a fost supusă controlului fizic, fotografiată, sigilată și respectiv direcționată spre punctul vamal de trecere al frontierei Giurgiulești - Galați.

Indică că la 29 februarie 2012, Vama Giurgiulești - Galați a reținut marfa destinată exportului, în acest sens fiind invocată lipsa raportului de expertiză, care fiind un document consultativ, care atestă integritatea mărfii și gradul de uzură al acesteia.

Consideră că reținerea mărfii este neîntemeiată, or, aprecierea calității acesteia a fost urmărită la efectuarea procedurii de export la biroul intern de vămuire, prin care s-a constatat că este utilaj, nu are urme de dezmembrare forțată și nu prezintă fier uzat.

Menționează reclamantul, că nejustificat Vama Giurgiulești - Galați a tergiversat, începând cu data de 29 februarie 2012 până la 05 martie 2012, eliberarea acceptului pentru efectuarea expertizei de către Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

Mai invocă că Camera de Comerț și Industrie prin raportul de expertiză nr. 0297387 din 06 martie 2012 a constatat că starea tehnică a utilajului este condițional satisfăcătoare și constituie 65-70 %, procentul de uzură a utilajului cumulând 75-80 %. Deși raportul a fost prezentat la Vama Giurgiulești – Galați, autoritatea vamală a interzis trecerea frontierei, fără a prezenta în acest sens vre-un act.

La 20 martie 2012 Biroul Vamal Cahul i-a comunicat că materialele destinate exportului au fost examinate de către specialiștii din cadrul Direcției Cercetare și Expertiza mărfurilor al Serviciului Vamal, care au concluzionat că exportul mărfii se clasifică ca metal uzat, fiind exportat sub acoperire în calitate de utilaj uzat.

Consideră ilegale și neîntemeiate răspunsul Biroului Vamal Cahul nr.449-6 din 15 martie 12 și răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/10 -4020 din 05 aprilie 12, deoarece potrivit raportului de Expertiză al Camerei de Comerț și Industrie nr. 0297387 din 06 martie 2012 s-a constatat că starea tehnică a utilajului este condițional satisfăcătoare și constituie 65-70%, procentul de uzură cumulând 75-80 %.

De asemenea invocă că agregatele prezentate spre vămuire după efectuarea unor reparații parțiale își pot păstra destinația inițială definită de producător și nu pot fi catalogate ca „deșeuri metalice”.

Afirmă că în urma reținerii mărfii destinate exportului de către autoritatea vamală, suportă prejudicii materiale considerabile, staționând în vamă până în prezent cinci unități de transport încărcate cu agregate. La fel și destinatarul GelisimAluminiym, MakinaDocum SAN.VE TIC LTD STI Turcia, suportă prejudicii materiale, ca urmare a neinstalării agregatelor în procesul de producție.

Menționează că întru soluționarea litigiului pe cale amiabilă a expediat la 17 aprilie 2012 în adresa Serviciului Vamal cerere prealabilă, însă demersul a rămas fără examinare și răspuns.

Solicită anularea refuzului Biroului Vamal Cahul nr. 449-6 din 15 martie 2012 și răspunsului Serviciului Vamal nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012, încasarea din contul Ministerului Finanțelor în beneficiul său a prejudiciul cauzat.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2012, acțiunea a fost respinsă.

La 09 ianuarie 2013, SA „Transenergo-Reparație” a declarat recurs împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2012 cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea primei instanțe, considerând-o ilegală și neîntemeiată.

Susține că nu poate fi reținută opinia primei instanțe precum că răspunsul Serviciului Vamal nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012 nu constituie obiect al acțiunii în contencios administrativ, reținând în acest sens prevederile art. 288 Cod Vamal al Republicii Moldova, potrivit căruia calea administrativă de atac sunt deciziile, acțiunile sau inacțiunile organelor vamale și ale colaboratorilor vamali sunt atacate inițial în Serviciul Vamal.

Mai mult că prin scrisoarea nr. 28/11-5794 din 18 mai 2012, Serviciul Vamal i-a comunicat că în conformitate cu art. 289 Cod Vamal, deciziile, acțiunile, sau inacțiunile organelor vamale, ale colaboratorilor vamali pot fi atacate în termen de 10 zile de la data comunicării deciziei sau efectuării acțiunii.

De asemenea invocă că și prin scrisoarea nr. 28/11-5794 din 18 mai 2012, Serviciul Vamal i-a adus spre cunoștință că cererea sa constituie obiect al acțiunii în contencios administrativ.

Consideră că nu poate fi reținută concluzia primei instanțe precum că datele declarate de către el privind valoarea mărfii exportate este neveridică, deoarece Camera de Comerț și Industrie la 06 martie 2012 prin raportul de expertiză nr. 0297387 a constatat că starea tehnică a utilajului este condițional satisfăcătoare și constituie 65-70%, iar procentul de uzură constituie 75-80%, pe când Serviciul Vamal nu a prezentat nici o expertiză care ar confirma că marfa destinată exportului reprezintă deșeuri de metale feroase.

Conform art. 30 al Legii contenciosului administrativ (prevederi aplicabile la data adoptării hotărârii contestate) hotărârea instanței de contencios administrativ asupra acțiunii judecate în fond poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile de la data pronunțării sau de la data comunicării hotărârii integrale, în cazul în care acțiunea este judecată în lipsa părții, dacă legea nu dispune altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia hotărârii contestate din 05 noiembrie 2012 a fost expediată în adresa recurentului la 18 decembrie 2012, fapt confirmat prin copia scrisorii de însoțire (f. d. 115), care după cum insistă recurentul a fost recepționată la 25 decembrie 2012.

Instanța de recurs consideră că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 09 ianuarie 2013 în termen.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Înaintând acțiunea împotriva Serviciului Vamal al RM, SA „Transenergo-Reparație” a solicitat anularea scrisorii Serviciului Vamal adresat Biroului Vamal Cahul nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012, prin care Serviciul Vamal comunică că metalul uzat se exportă de către SA „Transenergo-Reparație” sub acoperire în calitate de utilaje uzate, anularea scrisorii nr. 449-6 din 15 martie 2012 prin care Biroul Vamal Cahul comunică SA „Transenergo-Reparație” despre necesitatea prezentarea licenței eliberată de către Camera de Licențiere, pentru prelungirea operației de export și încasarea din contul Ministerului Finanțelor în beneficiul său a prejudiciul cauzat.

Fiind investită cu judecarea pricinii, prima instanță cu o motivare amplu argumentată, cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice și trimitere, atât la probele administrate, cât și dispozițiile legale aplicabile la caz, temeinic a ajuns la concluzia temeiniciei acțiunii și admitterii acesteia.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs reține că SA „Transenergo-Reparație” întru executarea contractului de vânzare-cumpărare din 14 decembrie 2011 și potrivit declarațiilor vamale nr. 6600, 6601, 6599, 6598, 690 a intenționat să exporte către Gelisim Alumiunim, Makina Docum SAN.VE TIC LTD STI Turcia utilaj tehnic uzat: două strunguri, o presă și o linie tehnologică.

Tot actele cauzei atestă că la trecerea frontierei, autotransportul a fost reținut de către autoritatea vamală fiind invocată lipsa raportului de expertiză prin care să constate integritatea mărfii și gradul de uzură.

Drept urmare, în acest sens a fost întocmit Raportul de expertiză nr. 0297387 din 06 martie 2012 eliberat de Camera de Comerț și Industrie, prin care s-a constatat că utilajul respectiv ar putea fi utilizat după destinație, uzura funcțională fiind 75-80% (f.d. 25-26).

De asemenea actele cauzei atestă că, prin scrisoarea nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012, Serviciul Vamal RM a comunicat Biroului Vamal Cahul că metalul uzat se exportă de către SA „Transenergo-Reparație” sub acoperire în calitate de utilaje uzate.

Iar prin scrisoarea nr.449-6 din 15 martie 12, Biroul Vamal Cahul i-a comunicat SA „Transenergo-Reparație” că pentru prelungirea operației de export, este necesară prezentarea licenței eliberată de către Camera de Licențiere

Nefiind de acord cu scrisorile nominalizate, SA „Transenergo-Reparație” a adresat la 17 aprilie 2012 Serviciului Vamal cerere prealabilă, prin care a solicitat anularea acestora.

Drept răspuns la cererea prealabilă, prin scrisoarea nr. 28/11-5794 din 18 mai 2012, Serviciul Vamal al RM a comunicat SA „Transenergo-Reparație” că cererea prealabilă în partea ce ține de anularea refuzului Biroului Vamal Cahul nr. 449.6 din 15 martie 2012 cererea a fost respinsă ca fiind depusă cu omiterea termenului de prescripție iar în partea răspunsului Serviciului Vamal al RM către Biroul Vamal Cahul nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012, Serviciul Vamal și-a menținut poziția expusă în scrisoarea contestată.

La acest capitol, instanța de recurs relevă că potrivit art. 14 alin. (1) al Legii contenciosului administrativ, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Iar, potrivit art. 289 alin. (1) Cod Vamal, deciziile, acțiunile sau inacțiunea organelor vamale, ale colaboratorilor vamali pot fi atacate în termen de 10 zile de la data comunicării deciziei sau efectuării acțiunii.

Cu referire la dispozițiile citate, se constată cu certitudine că scrisoarea Biroului Vamal Cahul nr. 449-6, anularea căreia se solicită a fost emisă la 15 martie 2012 și recepționată de SA „Transenergo-Reparație” la 20 martie 2012, fapt ce se confirmă prin sigiliul de intrare (f.d. 32), cu toate acestea cererea prealabilă a fost înaintată la data de 17 aprilie 2012 (f.d. 6), astfel fiind omis termenul de prescripție prevăzut de norma specială și anume art. 289 al Codului Vamal pentru depunerea cererii prelabile.

Drept urmare, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță corect a respins capătul de cererea cu privire la anularea scrisorii Biroului Vamal Cahul nr. 449-6 din 15 martie 2012.

Totodată, instanța de recurs consideră temeinică și respingerea cerinței cu privire la anularea scrisorii Serviciului Vamal nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012 Serviciul Vamal.

Or, potrivit art. 3 alin. (1) lit. b) al Legii contenciosului administrativ, obiect al acțiunii în contencios administrativ constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane emise de subdiviziunile autorităților publice.

Din sensul normei citate rezultă că răspunsul unei autorități publice care cuprinde opinia cu privire la interpretarea unei legi sau a unui act administrativ sau normativ normativ nu poate fi considerat drept un act administrativ, or, răspunsul anularea căruia se solicită nu produce nici un efect juridic față de persoana care a solicitat anulareat.

Conform art. 26 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ, instanța de contencios administrativ nu este competentă să se pronunțe asupra oportunității actului administrativ și a operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii acestuia.

În contextul dat și prin prisma normei enunțate, instanța de recurs reține că răspunsul Serviciului Vamal adresat Biroului Vamal Cahul nr. 28/10-2765 din 07 martie 2012 nu reprezintă o decizie, ordin, indicație sau un oricare alt act administrativ ce lezează un drept al unei persoane, ci a fost emis de un organ competent în îndeplinirea atribuțiilor sale, cu respectarea procedurii legale, pe când temeiurile invocate în susținerea dezacordului a SA „Transenergo-Reparație” cu răspunsul contestat țin de oportunitatea actului administrativ, asupra cărui instanța nu este în drept să se pronunțe.

Or, scrisoarea nominalizată este o adresare a Serviciului Vamal către Biroului Vamal Cahul în uz de serviciu, ce relevă o opinie asupra calificării unor utilaje ca fier uzat.

Sub acest aspect se atestă corectitudinea concluziei primei instanțe cu privire la respingerea pretenției SA „Transenergo-Reparație” cu privire la anularea răspunsului Serviciului Vamal al RM 28/10-2765 din 07 martie 2012.

Mai mult ca atât, răspunsul oferit de către Serviciul Vamal al RM Biroului Vamal Cahul nu constituie obiect al acțiunii în sensul Legii contenciosului administrativ, or, stabilirea răspunsului fiind atributul exclusiv al autorității publice competente, respectiv, instanța de judecată nu poate discuta conținutul unui răspuns la o petiție (cerere) adresată unei autorități publice.

În consecință, instanța de recurs, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza *Rebait și alții contra Franței*, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Comisia a menționat că „... art. 6 § 1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în recurs, mai mult că acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată la caz a normelor de drept material sau procedural de către instanțe.

Distinct de cele relatate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este întemeiată și legală, iar criticele formulate în recurs sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Societatea pe Acțiuni „Transenergo-Reparație”.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2012, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Societății pe Acțiuni „Transenergo-Reparație” împotriva Serviciului Vamal al Republicii Moldova, Biroului Vamal Cahul, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Ion Corolevski

Ion Vîlcov

Tamara Chișca-Doneva